

JAARREKENING

2017

INHOUDSOPGAVE

BESTUURSVERSLAG	3
BEGROTING 2018	10
BALANS	11
STAAT VAN BATEN EN LASTEN	12
WAARDERINGSGRONDSLAGEN	13
TOELICHTING OP DE BALANS	14
TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	18
BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN	20
TOELICHTING BESTEDINGEN	22
ACCOUNTANTSVERKLARING	

BESTUURSVERSLAG

WEMOS PLEIT VOOR TOEGANG TOT GEZONDHEID VOOR IEDEREEN, WERELDWIJD

VISIE, MISSIE EN STRATEGIE

VISIE

Gezondheid is een universeel mensenrecht. Overheden zijn verplicht te zorgen voor de voorwaarden voor de gezondheid van al hun burgers: toegang tot gezondheidszorg en bescherming tegen bedreigingen voor gezondheid.

MISSIE

Wemos is een onafhankelijke maatschappelijke organisatie en richt zich op de verbetering van gezondheid wereldwijd. Wij spreken overheden en - in het verlengde daarvan - multilaterale organisaties aan op hun verantwoordelijkheid in het verwezenlijken van het recht op gezondheid. Wij analyseren Nederlands en internationaal beleid dat verband houdt met gezondheid en stellen praktijken aan de kaak die gezondheid of gezondheidssystemen ondermijnen.

STRATEGISCHE UITGANGSPUNTEN

We pleiten voor een omvattende benadering op gezondheid: alle beleidssectoren hebben ermee te maken. Volksgezondheid heeft voorrang boven politieke en economische belangen. Wij zijn kritisch constructief. We baseren onze pleitbezorging op feiten.

RISICO'S EN ONDERZEKERHEDEN

De risicoanalyse is verwoord in het strategieplan 2016-2020, waarvan momenteel een herijking plaatsvindt. De belangrijkste aandachtspunten zijn de continuïteit in financiële en personele middelen en reputatiemanagement.

CONTINUÏTEIT IN FINANCIËLE MIDDELEN

In 2017 zijn de inkomsten van Wemos voor 83,8% gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit subsidiekader loopt door tot en met 2020. Wemos streeft ernaar om vanaf 2021 haar inkomstenstroom dusdanig gediversificeerd te hebben, dat één donor maximaal 50%-60% van de inkomstenstroom van Wemos voor haar rekening neemt. Er wordt hard gewerkt om een grotere diversificatie van financiering tot stand te brengen. In 2017 is hierin een eerste resultaat geboekt; de Open Society Foundations financiert voor de periode van 1 november 2017 tot 1 mei 2019 een tweetal programma's. Voor versterking van de fondsenwerving is in 2017 een fonds beschikbaar gesteld voor 2018 van € 50.000.

CONTINUÏTEIT IN PERSONELE MIDDELEN

Medewerkers van Wemos zijn gedreven en betrokken. Hun persoonlijke drijfveren sluiten nauw aan bij de missie van Wemos. In 2017 zijn twee teamdagen geweest, een personeelsbijeenkomst waarin met name het arbeidsvoorwaardenreglement en de functioneringscyclus uitgebreid besproken zijn en een personeelsuitje. Inmiddels is de functioneringscyclus opnieuw vormgegeven. Alle medewerkers hebben een resultaatafsprakenbespreking gevoerd. Voor de zomer van 2018 zullen de functionerings- gesprekken plaatsvinden. Om de werkdruk te verlichten, wordt extra externe ondersteuning ingehuurd, maar inmiddels zijn ook een aantal vacatures uitgezet, waarbij het streven is om deze uiterlijk 1 mei 2018 ingevuld te hebben.

REPUTATIE

Wemos wordt gewaardeerd om haar *'evidence-based advocacy'*. Wemos controleert haar rapporten, artikelen, persberichten en andere uitingen nauwlettend op juistheid en volledigheid. Onjuiste of niet verifieerbare uitingen kunnen grote reputatieschade opleveren. Medewerkers zijn zich ervan bewust dat de Wemos-boodschap niet altijd bij iedereen welkom is en de medewerkers dienen altijd hoor-wederhoor toe te passen. In 2017 zijn er geen situaties geweest die de reputatie in gevaar hebben gebracht.

DOELREALISATIE

Wemos werkte in 2017 aan de thema's Schadelijke stoffen, Eerlijke medicijnen en binnen het Health System Advocacy Partnership aan de thema's Duurzaam zorgpersoneel en Financiering voor gezondheid.

Wemos verantwoordt in de categorie doelstelling de gelden, die in dat betreffende jaar zijn uitgegeven voor de doelstelling.

Wemos monitort per kwartaal haar doelrealisatie via *'outcome mapping'* voor planning, monitoring en evaluatie. Daarnaast rapporteert zij per kwartaal conform de International Aid Transparency Initiative (IATI) standaard voor het door het ministerie van Buitenlandse Zaken gesubsidieerde programma Health System Advocacy Partnership.

In 2017 waren enkele belangrijke resultaten van het werk van Wemos:

Global Health Cafés

Met een nieuwe serie publieke debatten brengen we *global health* onder de aandacht van het Nederlandse publiek. De eerste bijeenkomst, in het Koninklijk Instituut voor de Tropen, ging over zorgpersoneel wereldwijd. Wemos is partner in de Global Health Cafés, die ViceVersa coördineert.

Ethisch testen medicijnen

In het voorjaar brachten we de publicatie *'Clinical Trials in Africa'* uit, een bundeling van vier eerdere rapporten over ethische schendingen bij medicijntesten. Mede als gevolg van de lobby van Wemos in het Europees Parlement rapporteert de European Medicines Agency nu jaarlijks over controle op medicijntesten in lage- en middeninkomenslanden.

Landenanalyse in vijf Afrikaanse landen

Als onderdeel van het Health Systems Advocacy Partnership versterkten we onze samenwerking met maatschappelijke organisaties in onze partnerlanden Oeganda, Kenia, Zambia, Malawi en Tanzania. Onze analyse van gezondheidszorg in die landen versterkt ons pleidooi voor effectievere investeringen in de sector: gezondheidszorg voor iedereen en betere toegang tot kwalitatief goede seksuele en reproductieve gezondheidszorg.

Bijeenkomsten Tweede kamer

Wemos organiseerde twee kennissessies voor Kamerleden en hun medewerkers: over hormoonverstorende chemicaliën en over voorwaarden voor publieke investeringen in medicijnen. Deze bijeenkomsten droegen bij aan de politieke discussie over de thema's.

Tekorten zorgpersoneel

Op het mondiale forum over zorgpersoneel in Dublin (in november 2017) organiseerde Wemos een sessie over het groeiende tekort aan en ongelijke verdeling van zorgpersoneel wereldwijd en richtte samen met partners een coalitie van maatschappelijke organisaties op. Deze sessie bouwde voort op de dit jaar aangenomen actieplannen van de Wereldgezondheidsorganisatie en haar lidstaten.

Voor een uitgebreid verslag van onze activiteiten in 2017 zie *Wemos in 2017: an overview of our activities*.

HET FINANCIËEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

Het saldo van baten en lasten vertoont een positief resultaat van € 51.395. Hiervan wordt € 50.000 opgenomen in een bestemmingsreserve voor fondsenwerving. Het resterende bedrag wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve. De organisatie streeft ernaar dat de hoogte van de continuïteitsreserve tussen de 50 en 75% van de gemiddelde jaarlijkse uitvoeringskosten van de eigen organisatie is. De uitvoeringskosten over 2017 bedragen € 982.683, waardoor de hoogte van de continuïteitsreserve per 31 december 2017 (€ 529.538) voldoet aan dit criterium (54%).

BATEN

In de herziene begroting was nog geen rekening gehouden met de opgelegde verschuiving van gelden binnen de HSAP-alliantie. Wemos is in juli 2017 € 330.000 gekort op haar budget 2017-2020. Doordat Wemos door de onzekerheid van deze korting niet vol van start is gegaan in 2017 met het HSAP-programma (met name vacatures zijn pas na de definitieve korting uitgezet), was het in juli reeds duidelijk dat de begroting 2017 niet gehaald zou worden. Hierop is besloten om naast de korting 2017 ad € 30.000 ook de korting 2018 ad € 100.000 ten laste van 2017 te laten komen. Dit verklaart grotendeels de veel lagere overheidsinkomsten dan begroot.

LASTEN

Bij de baten is reeds aangegeven, dat bepaalde activiteiten niet zijn opgestart door de onduidelijkheid over de hoogte van de overheidsfinanciering. Dit verklaart grotendeels de lagere uitgaven aan de doelstelling dan begroot.

Daarnaast was in de begroting een post voor de verhuizing opgenomen van € 45.000, die bekostigd zou worden uit de bestemmingsreserve verhuizing. In overleg met medewerkers en de raad van toezicht is

er voor gekozen om de verhuisplannen vooralsnog uit te stellen en eerst volledig aandacht te geven aan het strategisch beleidsplan en de fondsenwervingsstrategie.

KENGETALLEN

	doelstelling	fondsenwerving	beheer & administratie
Verhouding t.o.v. totale lasten	83,4%	11,2%	5,4%
Wemos-target (minimaal / maximaal)	80,0%	12,0%	8,0%
			-
Verhouding t.o.v. de baten	80,2%	10,7%	5,2%
CBF-norm	-	25,0%	-

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is er 83,4% van de totale lasten aan de doelstelling besteed. Ons target van > 80%, zoals ook de CBF-norm, zijn hierdoor behaald. In het hoofdstuk 'Staat van baten en lasten' zijn de vergelijkende cijfers met de herziene begroting en de werkelijkheid 2016 opgenomen.

INKOMSTENSTROOM

In 2017 is 83,8% van de verkregen inkomsten afkomstig van het ministerie van Buitenlandse Zaken, 15,6% van andere organisaties zonder winststreven en 0,6% van donaties van particulieren.

Het door het ministerie gefinancierde Health System Advocacy Partnership loopt tot en met 2020. De toegezegde financiering voor 2018 tot en met 2020 bedraagt na de in juli 2017 opgelegde korting € 2,9 miljoen. Voor 2018 heeft IDA Charity Foundation € 100.000 toegekend en de Open Society Foundations heeft voor de periode 1 november 2017 tot 1 mei 2019 USD 185.000 toegekend aan Wemos. Dioraphte heeft voor de periode 1 januari tot 1 mei 2019 € 78.000 toegekend en Adessium Foundation had al in 2015 een financiering toegekend voor 2016-2018 van € 300.000.

Wemos heeft een trouwe groep van donateurs.

MEDEWERKERS

In 2017 zijn, naast de benoeming van een nieuwe directeur, een medewerker communicatie en fondsenwerving en de manager programma's aangenomen. Twee contracten voor bepaalde tijd zijn niet verlengd en één medewerker is op eigen initiatief gestopt met haar werkzaamheden binnen Wemos.

Het aantal medewerkers per 31 december 2017 bedraagt, evenals in 2016, 13. Het aantal fte's is licht gestegen ten opzichte van 2016, van 10,45 naar 11,23.

Ziekteverzuim, en vooral langdurig ziekteverzuim, vormt door het kleine personeelsbestand een groot risico voor de organisatie. Preventie en verzuimbegeleiding zijn dan ook een prioriteit van de directeur. In 2017 heeft een ergonomisch onderzoek plaatsgevonden voor alle medewerkers, zijn nieuwe

ergonomisch verantwoorde stoelen aangeschaft en is ook de start gemaakt met het aanschaffen van zit-/stabureaus.

Twee medewerkers die vanaf 2016 langdurig ziek waren, konden rond de zomer van 2017 weer volledig aan de slag. Hun ziekteverzuim in het eerste halfjaar draagt nog wel bij tot een relatief hoog gemiddeld ziekteverzuim van 5,51% in 2017 (2016: 3,02%).

MAATSCHAPPELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

Duurzaamheid in onze bedrijfsvoering is voor ons belangrijk; we gebruiken bij voorkeur milieuvriendelijke en duurzame producten. Onze duurzaamheid houdt in dat we:

- Rekeningen bij Triodos en ASN Bank hebben;
- Onze medewerkers ondergebracht hebben bij het Pensioenfonds voor Zorg en Welzijn (PFZW) dat al elf keer door de Vereniging van Beleggers voor duurzame ontwikkeling is uitgeroepen tot het meest duurzame pensioenfonds;
- Bij voorkeur met de trein naar het buitenland reizen. De CO₂-uitstoot bij vliegreizen compenseren we bij Trees for All;
- Voorstander zijn van conference calls - bijvoorbeeld via skype - om zo weinig mogelijk te hoeven te reizen;
- In het algemeen het openbaar vervoer of de fiets gebruiken voor het woon-werkverkeer en bezoeken aan relaties;
- Zuinig omgaan met energie. We zetten lichten en computers uit als we ons kantoor verlaten;
- Papierloze vergaderingen van de raad van toezicht en het managementteam hebben;
- Een schoonmaakbedrijf hebben dat met ecologische producten werkt;
- Zoveel mogelijk biologische en fairtrade producten (koffie/melk/thee) gebruiken;
- Tweezijdig kopiëren.

CBF ERKENNING

Wemos is sinds 2010 houder van het keurmerk van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). In 2016 is het keurmerk vervangen door een nieuwe erkenningsregeling. Wemos heeft de nieuwe erkenning in 2016 verkregen. In 2017 is deze gecontinueerd.

GOVERNANCE

Wemos is een stichting met een directeur/bestuurder en een raad van toezicht. De rolverdeling van beiden is in de statuten vastgelegd. De taak van de directeur/bestuurder is het besturen van de stichting. Hiertoe behoort onder meer het opstellen, vaststellen en (doen) uitvoeren van een actueel beleidsplan, dat inzicht geeft in:

- De door de stichting te verrichten werkzaamheden ter verwezenlijking van haar doelstelling;
- De wijze van werving van inkomsten;
- Het beheer van het vermogen van de stichting en de besteding hiervan.

De raad van toezicht heeft als taak toezicht houden op het beleid van de directeur/ bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. Ook staan de toezichthouders de directeur/bestuurder met raad terzijde.

Specifieke taken van de raad van toezicht zijn:

- Benoeming, schorsing, ontslag van de directeur/bestuurder;
- Jaarlijkse beoordeling van de directeur/bestuurder;
- Aanstelling en ontslag van de accountant.

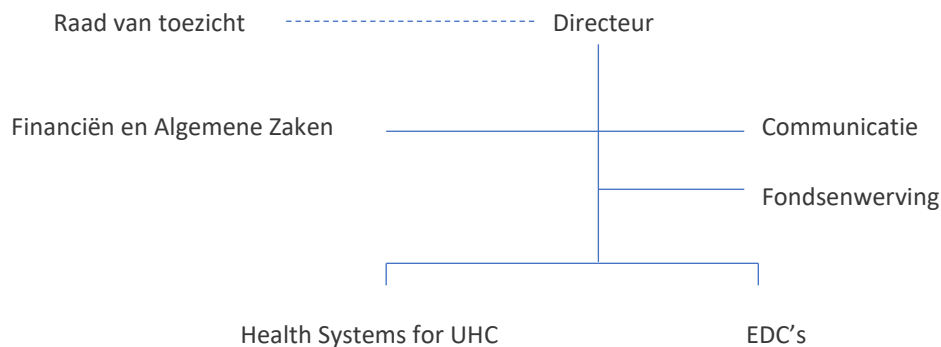
Voor onder meer de volgende zaken is goedkeuring door de raad van toezicht nodig:

- Het meerjarenbeleidsplan en de meerjarenraming;
- Het jaarplan en de jaarbegroting;
- De jaarrekening en het jaarrapport;
- Duurzame strategische samenwerkingsverbanden.

De interim- en jaarrekeningcontrole worden uitgevoerd door het accountantskantoor Dubois & Co.

Voor de bezoldiging van de directeur/bestuurder wordt verwezen naar de paragraaf 'Bezoldiging Topfunctionarissen'. In dezelfde paragraaf is opgenomen dat de raad van toezicht onbezoldigd haar werkzaamheden verricht en dat geen medewerker binnen Wemos meer verdient dan de directeur/bestuurder.

ORGANOGRAM

Per 1 april 2017 is Mariëlle Bemelmans in dienst getreden als directeur/bestuurder. Tot dat moment heeft Nelke Manders op interimbasis voor circa twee dagen per week de functie van directeur/bestuurder waargenomen.

Wemos heeft een raad van toezicht bestaande uit vijf leden. De leden zijn:

- A.T.C. Bosveld (Bart), directeur Bart Bosveld B.V. en Executive director SETAC Europe;
- L.J. (Lejo) van der Heiden, lid managementteam Directie Natuur en Biodiversiteit, ministerie van Economische Zaken;
- J.A. (Jannie) Riteco (secretaris/vice-voorzitter), directeur Revalidatie Nederland (tot 31-12-2017), voorzitter raad van bestuur De Waerden, lid raad van toezicht Liliane Fonds, SWZ en Responz;
- E.J. (Ed) Rütters (voorzitter), voorzitter raad van toezicht Lumens, raad van bestuur a.i. Klimmendaal Revalidatie (per 1-6-2017);
- J.H.P.M. (Joep) Verboeket, bestuurder/algemeen directeur Het Vergeten Kind, voorzitter Ouderraad St. Vitus College en bestuurslid Theater Draad.

De raad van toezicht en de auditcommissie zijn drie keer bijeengekomen in 2017. Daarnaast is de remuneratie-commissie zowel eind 2016 als begin 2017 verschillende keren bijeen geweest in verband met de werving van een nieuwe directeur/bestuurder.

Agendapunten van de raad van toezicht in 2017 waren onder andere: het jaarverslag en de jaarrekening 2016, financieel halfjaarverslag, fondsenwervingsstrategie, communicatiestrategie, herziene begroting 2017, werkplannen, HSAP governance, strategisch (meerjaren) beleidsplan en de begroting 2018.

In de laatste vergadering in 2017 hebben de voorzitter en de secretaris afgesproken om de evaluatie van het functioneren van de raad begin 2018 in te plannen.

Tevens heeft in januari de evaluatie met de directeur/bestuurder plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze evaluatie is besloten het contract van de directeur/bestuurder per 1 januari 2018 om te zetten van bepaalde tijd in onbepaalde tijd.

Wemos heeft een gedragscode. Daarnaast heeft zij ook de gedragscode van de branchevereniging Partos onderschreven. Beide gedragscodes maken deel uit van het arbeidsvoorwaardenreglement, dat onderdeel uitmaakt van de arbeidsovereenkomst van de medewerkers van Wemos.

COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Wemos werkt in Nederland, Europa en mondiaal in samenwerking met andere organisaties en netwerken. Zo zijn wij lid van Medicus Mundi International (MMI), People's Health Movement (PHM), Geneva Global Health Hub (G2H2), Health and Environment Alliance (HEAL) en EDC-Free Europe. Ook werken wij nauw samen met de HSAP-partnerorganisaties ACHEST, Amref en Health Action International, evenals met Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO). In 2017 ontvingen we financiële steun van Dioraphte, Adessium Foundation, Open Society Foundations, IDA Charity Foundation, ASN Foundation, en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Wemos vervult in deze samenwerkingen de rol van pleitbezorger mondiale gezondheid (global health advocate). De projectmedewerkers zorgen voor communicatie met relaties en organisaties via e-mail, vergaderingen via skype of telefonisch en via rechtstreekse bezoeken. (Ga naar www.wemos.nl voor een complete lijst van onze partners en financiers.)

Wemos heeft een klachtenregeling, die op haar website gepubliceerd is. Hierin wordt onder andere beschreven binnen welke termijn en hoe klachten van belanghebbenden dienen te worden behandeld. In 2017 zijn geen klachten ontvangen.

DE TOEKOMST

De komende tijd zal Wemos zich met name richten op het versterken en vernieuwen van de kern-thema's en het diversificeren van de inkomensstromen.

BEGROTING 2018

Onderstaande begroting is goedgekeurd door de raad van toezicht in haar vergadering op 17 januari 2018.

	Health Systems	EDC's	Medicijnen	Innovatie	totaal
<i>fte's</i>	10,22	1,00	1,41	0,21	12,84
BATEN					
Baten van particulieren	5.259	517	724		6.500
Baten van subsidies en overheden	1.117.622				1.117.622
Baten van organisaties zonder winststreven	161.600	81.000	100.500		343.100
Totale baten	1.284.481	81.517	101.224	0	1.467.222
LASTEN					
Projectkosten	250.975	7.800	8.890		267.665
Personele kosten	940.287	86.964	98.889	17.540	1.143.680
Huisvesting	51.662	5.076	7.112		63.850
Kantoor & Algemene kosten	50.812	4.993	6.995		62.800
Kosten communicatie & fondsenwerving	27.348	2.687	3.765		33.800
Afschrijvingskosten	2.832	278	390		3.500
Totale lasten	1.323.916	107.798	126.041	17.540	1.575.295
<i>Saldo voor financiële baten en lasten</i>	<i>-39.435</i>	<i>-26.281</i>	<i>-24.817</i>	<i>-17.540</i>	<i>-108.073</i>
Saldo financiële baten en lasten	243	24	33	0	300
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-39.192	-26.257	-24.784	-17.540	-107.773

De raad van toezicht heeft bovenstaande begroting goedgekeurd onder voorwaarde dat er een uiterste inspanning zal plaatsvinden om fondsen te werven om de begrote tekorten op de programma's teniet te doen. Hierbij gaat het om een totaalbedrag ad € 90.233. Het begrote tekort bij innovatie ad € 17.540 mag ten laste van de bestemmingsreserve innovatie gebracht worden.

BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	3.201	8.076
Vlottende activa		
Vorderingen en overlopende activa	49.950	41.300
Liquide middelen	1.474.165	1.128.394
TOTAAL ACTIVA	1.527.317	1.177.771
	31-12-2017	31-12-2016
PASSIVA		
Reserves		
Continuïteitreserve	529.538	528.143
Bestemmingsreserves	127.994	77.994
Totaal Reserves	657.532	606.137
Kortlopende schulden	869.784	571.634
TOTAAL PASSIVA	1.527.317	1.177.771

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	werkelijk 2017	herziene begroting 2017	werkelijk 2016
BATEN			
Baten van particulieren	7.440	4.000	7.753
Baten van subsidies en overheden	1.075.853	1.294.630	813.228
Baten van andere organisaties zonder winststreven	201.309	202.813	242.687
Som van de geworven baten	1.284.602	1.501.443	1.063.668
Overige baten	0		2.796
Som van de baten	1.284.602	1.501.443	1.066.464
LASTEN			
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
<i>Het door beleidsbeïnvloeding versterken van nationale gezondheidssystemen die bijdragen aan de structurele verbetering van gezondheid</i>	1.029.980	1.316.466	891.237
Totaal besteed aan de doelstelling	1.029.980	1.316.466	891.237
Kosten werving van baten	137.719	125.101	79.695
Kosten beheer en administratie	67.020	105.295	54.019
Som van de lasten	1.234.719	1.546.862	1.024.951
<i>Saldo voor financiële baten en lasten</i>	<i>49.883</i>	<i>-45.419</i>	<i>41.513</i>
Saldo financiële baten en lasten	1.512	906	4.500
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	51.395	-44.513	46.013
<i>Bestemming van het saldo</i>			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Continuïteitsreserve	1.395	487	0
Bestemmingsreserves	50.000	-45.000	46.013
TOTAAL	51.395	-44.513	46.013
<i>Kengetallen</i>			
Besteding doelstelling / Totale baten	80,2%	87,7%	83,6%
Besteding doelstelling / Totale lasten	83,4%	85,1%	87,0%
Kosten werving van baten / Totale baten	10,7%	8,3%	7,5%
Beheer en administratie/Totale lasten	5,4%	6,8%	5,3%

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafprijs, verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingstermijn voor kantoorinventaris is vijf jaar (20%). Computers en overige hard- en software worden in drie jaar (33,3%) afgeschreven.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

VOORUITONTVANGEN SUBSIDIES / TE ONTVANGEN SUBSIDIES

Sommige subsidies hebben een looptijd langer dan een boekjaar. Het verschil tussen het door de subsidieverstrekker in een boekjaar betaalde voorschot en in datzelfde boekjaar besteed aan de uitvoeringskosten van een project wordt in de balans als 'vooruitontvangen subsidie' opgenomen.

RESERVES EN FONDSSEN

De reserves en fondsen worden aangewend in het kader van de doelstelling van de stichting.

KORTLOPENDE SCHULDEN

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING SALDO BATEN EN LASTEN

SUBSIDIEBATEN

Subsidiebatens worden toegerekend op basis van de gerealiseerde uitvoeringskosten van een project, binnen de in de subsidiebeschikking vastgelegde kaders.

DONATIES EN GIFTEN

Donaties en giften worden verantwoord in het boekjaar van ontvangst.

KOSTENVERDELING

De kosten voor beheer en administratie, fondsenwerving en de verschillende doelstellingen zijn berekend op basis van een verdeelsleutel conform Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

SALDO BATEN EN LASTEN

Het saldo van de baten en lasten wordt berekend door het verschil van de aan het boekjaar toe te rekenen baten verminderd met de lasten die nodig zijn om deze te realiseren.

TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

ACTIVA		
Materiële Vaste Activa	31-12-2017	31-12-2016
Aanschafwaarde beginbalans	108.648	181.373
Investerings boekjaar	0	3.923
Desinvesteringen boekjaar	-7.638	-76.648
	101.010	108.648
Afschrijvingen t/m vorig boekjaar	100.573	171.203
Afschrijvingen op desinvesteringen	-7.639	-76.647
Afschrijvingen boekjaar	4.875	6.017
	97.809	100.573
Boekwaarde per 31 december	3.201	8.075

Alle materiële vaste activa zijn dienstbaar aan de bedrijfsvoering. Het betreft kantoor machines (€ 814) en computers (€ 2.387).

Vlottende Activa	31-12-2017	31-12-2016
Nog te ontvangen subsidies		
Particuliere fondsen	27.500	23.369
	27.500	23.369
Vooruitbetaalde bedragen		
Overige vooruitbetaalde kosten	20.888	4.459
PFZW (pensioenfonds)		6.400
	20.888	10.859
Overige vorderingen		
Rente	1.512	4.421
Debiteuren		381
Te ontvangen bedragen		2.138
Betaalde borgsommen	50	50
Voorschotten		82
	1.562	7.073
Totaal vorderingen en overlopende activa	49.950	41.300

	31-12-2017	31-12-2016
Liquide middelen		
ASN spaarrekening	1.033.104	998.949
Triodos spaarrekening	317.474	243
ING spaarrekening	16.006	15.970
Rekening courant (ING en Triodos)	107.401	112.756
Kas euro	130	302
Kas vreemde valuta	51	175
	1.474.165	1.128.394

PASSIVA

Reserves	Bestemmingsreserves			
	continuïteitsreserve	verhuizing	innovatie	fondsenwerv
Boekwaarde 1 januari	528.143	45.000	32.994	
Mutatie	1.395			
Dotatie ten laste van CR				50.000
Boekwaarde per 31 december	529.538	45.000	32.994	50.000

De organisatie streeft er naar dat de hoogte van de continuïteitsreserve tussen de 50-75% van de gemiddelde uitvoeringskosten van de eigen organisatie is. De uitvoeringskosten over 2017 bedragen € 982.683, waardoor de hoogte van de continuïteitsreserve per 31 december 2017 voldoet aan dit criterium (54%).

In 2016 was besloten te verhuizen. Hierop is er een reservering opgenomen om deze verhuizing (gedeeltelijk) te kunnen bekostigen. In 2017 is besloten de verhuizing uit te stellen en prioriteit te geven aan de strategische beleidsontwikkeling. Daarnaast dient eerst ook meer zekerheid en diversificatie van inkomsten te zijn gegarandeerd, voordat de verhuizing gepland kan worden. De bestemmingsreserve verhuizing is hierdoor niet aangesproken in 2017.

De innovatie bestemmingsreserve is in 2013 gecreëerd met als doel de organisatie de financiële mogelijkheid te geven om innovatieve concepten uit te werken. Inmiddels is eind 2017 besloten tot een samenwerkingstraject met universiteiten, waarvoor een medewerker één dag in de week is vrijgesteld. Deze kosten zullen in 2018 deels ten laste van deze reservering gebracht worden.

In 2017 was bijna 84% van de financiering afkomstig van één financieringsbron (ministerie van Buitenlandse Zaken, het programma Dialogue and Dissent, via het consortium Health Systems Advocacy Partnership). Wemos streeft ernaar om voor 2021 (2020 is het laatste financieringsjaar van deze toekenning) een inkomstenportefeuille te hebben, waarbij minimaal 40% van de inkomsten door diverse donoren tot stand komt. Daarom is besloten dit jaar een reservering van € 50.000 te maken om extra menskracht (incidenteel) aan te trekken om onze fondsenwervingsstrategie aan te scherpen en uit te voeren.

KORTLOPENDE SCHULDEN	31-12-2017	31-12-2016
Belastingen en premies		
Loonbelasting en premies volksverzekeringen	40.300	28.983
	40.300	28.983
Nog te besteden subsidies en andere baten		
BuZa alliantie HSAP	414.120	357.037
Particuliere fondsen	283.444	50.882
	697.565	407.919
Overige kortlopende schulden		
Te betalen aan medecontractanten	22.456	22.456
Crediteuren	54.234	45.890
Overige nog te betalen bedragen	793	21.137
Salarissen en vakantiegeld	26.314	19.085
Accountantskosten	7.744	9.075
Reservering vakantiedagen	20.378	17.089
	131.919	134.732
Totaal kortlopende schulden	869.784	571.634

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

PROJECTEN / PROGRAMMA'S

Wemos is alliantiepartner in het project 'Health Systems Advocacy Partnership'. Amref is de penvoerder voor deze door het ministerie van Buitenlandse Zaken verstrekte subsidie, voor de periode 2016-2020. Het begrote deel van Wemos voor deze totale periode bedraagt € 5.346.500. In 2017 heeft echter op initiatief van de penvoerder een herverdeling van gelden binnen de alliantiepartners plaatsgevonden, waardoor Wemos is gekort met € 330.000. Doordat Wemos haar onderschrijving ten opzichte van de begroting 2016 had overgenomen naar 2017, en gedurende het jaar duidelijk werd dat dit bedrag nog niet besteed zou worden, is besloten op de begroting 2017 een korting van € 130.000 toe te passen. De resterende € 200.000 is gelijkmatig gekort op de begroting 2019 en de begroting 2020.

De Open Society Foundations heeft voor de periode 1 november 2017 tot en met 30 april 2019 een bijdrage in twee programma's toegekend: 'Medicines that Matter' (USD 75.000) en 'Aid for Trade: assessing the contribution to a healthy state' (USD 110.000).

De IDA Charity Foundation heeft in 2017 € 100.000 toegekend voor het project 'Skilled Health Workers Needed: scaling up investments'. De looptijd voor dit project is 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018.

HUISVESTING

Wemos heeft een huurcontract met een stilzwijgende verlenging van telkens twee maanden. Ook de opzegtermijn bedraagt twee maanden. De huurprijs wordt jaarlijks in juni geïndexeerd. Per 31 december 2017 bedraagt de huurprijs € 38.443 per jaar; hierover wordt geen btw geheven. Voor het huurcontract is door de ING Bank een bankgarantie afgegeven ter grootte van € 15.160. Dit bedrag is opgenomen onder de liquide middelen.

KOPIEERMACHINE/PRINTER

Wemos heeft een serviceovereenkomst voor verbruiksartikelen en onderhoudskosten van haar kopieermachine/printer. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2019 en de jaarlijkse kosten bedragen € 1.433 incl. btw.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

BATEN	werkelijk 2017	herziene begroting 2017	werkelijk 2016
Baten van particulieren			
Donaties en giften	7.440	4.000	7.753
Overheidssubsidies			
BuZa, alliantie HSAP	1.075.853	1.294.630	804.834
Europese Commissie			8.394
	1.075.853	1.294.630	813.228
Org's zonder winststreven			
Dioraphte (2 programma's)	58.022	72.931	23.369
Adessium (2 programma's)	95.488	99.394	119.606
Triodos Foundation			5.000
ASN	9.300		
IDA Charity Foundation	30.488	30.488	94.712
OSF (2 programma's)	8.011		
	201.309	202.813	242.687
Overige baten			
Bijdragen aan activiteiten			2.796
TOTAAL GENERAAL	1.284.602	1.501.443	1.066.464

LASTEN	werkelijk 2017	herziene begroting 2017	werkelijk 2016
Besteed aan de doelstelling			
Health System Advocacy NL	85.318	145.261	67.012
Health System Advocacy International	150.311	162.410	64.669
Medicijnen	9.160	35.387	30.512
Hormoonverstorende stoffen	2.517	17.194	23.439
Diversen	1.051	50	13.344
	248.357	360.302	198.976
Toegerekende kosten eigen organisatie	781.623	956.164	692.262
Totaal doelstelling	1.029.980	1.316.466	891.238
Besteed aan werven van baten	3.678	6.000	9.013
Toegerekende kosten eigen organisatie	134.041	119.101	70.683
Totaal werven van baten	137.719	125.101	79.696
Besteed aan beheer en admin		250	144
Toegerekende kosten beheer en administratie	67.020	105.045	53.873
Totaal beheer en admin	67.020	105.295	54.017
TOTAAL GENERAAL	1.234.719	1.546.862	1.024.951
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
	werkelijk 2017	herziene begroting 2017	werkelijk 2016
Saldo van financiële baten en lasten	1.512	906	4.500
SALDO BATEN EN LASTEN	51.395	-44.513	46.013
Ten gunste / ten laste van:			
Continuïteitsreserve	1.395	487	
Bestemmingsreserve fondsenwerving	50.000		
Bestemmingsreserve innovatie			1.013
Bestemmingsreserve huisvesting		-45.000	45.000
SALDO BATEN EN LASTEN	51.395	-44.513	46.013

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Alle bedragen zijn in euro's

Het beloningsbeleid voldoet aan de norm in het kader van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT), zoals vastgesteld door het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking	
Naam	Mariëlle Bemelmans
Functiegegevens	Directeur / Bestuurder
Aanvang dienstverband	1 april 2017
Deeltijdfactor in fte	1.0
Gewezen topfunctionaris	neen
(Fictieve) dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	65.638
Pensioenbijdrage werkgever	6.912
Beloningen betaalbaar op termijn	
<i>Subtotaal</i>	72.550
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	126.575
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	72.550

Leidinggevende topfunctionaris zonder dienstbetrekking		
Naam	Nelke Manders	
Functiegegevens	Directeur / Bestuurder	
Kalenderjaar	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Periode functievervulling in het kalenderjaar	1 jan. – 19 april	15 aug. – 31 dec.
Aantal kalendermaanden	4	5
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	176	175
Maxima op basis van de normbedragen per maand	80.000	120.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode		98.968
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) max uurtarief	ja	ja
Bezoldiging in de betreffende periode	26.800	29.000
Totale bezoldiging gehele periode		55.800
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW		55.800

De raad van toezicht is als volgt samengesteld:

Voorzitter: E.J. (Ed) Rütters

Secretaris / Vice-voorzitter: J.A. (Jannie) Riteco

Voorzitter auditcommissie: A.T.C. (Bart) Bosveld

Algemene leden: L.J. (Lejo) van der Heiden en J.H.M. (Joep) Verboeket.

De leden van de raad van toezicht beoefenen hun functie onbezoldigd uit; zij kunnen € 75 per bijgewoonde vergadering ter vergoeding van gemaakte onkosten claimen. In 2017 zijn alle vijf raad van toezichtleden bij alle vergaderingen (drie) aanwezig geweest.

De medewerkers met een dienstverband ontvangen geen hogere bezoldiging dan de directie van Wemos.

TOELICHTING BESTEDINGEN

Alle bedragen zijn in euro's

Bestemming	Doelstellingen						Werving van baten	Beheer & Administratie	Totaal 2017	Herziene begroting 2017	Totaal 2016
	Health Systems Advocacy Nederland	Health Systems Advocacy Internationaal	Medicijnen	Hormoonverstorende stoffen	Diversen *)	Totaal					
Internationale beleidsbeïnvloeding	85.318	150.311	9.160	2.517	1.051	248.357			248.357	360.302	198.975
Overige activiteitskosten						0	3.678		3.678	6.250	9.157
Personeelskosten	219.163	294.687	50.444	61.507	39.188	664.989	114.039	57.019	836.047	1.003.935	693.885
Huisvestingskosten	16.218	21.807	3.733	4.552	2.900	49.210	8.439	4.220	61.869	98.100	49.401
Bureaulasten	20.943	28.160	4.820	5.878	3.745	63.546	10.898	5.449	79.893	74.275	67.515
Afschrijvingen	1.278	1.718	294	359	229	3.878	665	332	4.875	4.000	6.018
Totaal	342.920	496.683	68.451	74.813	47.113	1.029.980	137.719	67.020	1.234.719	1.546.862	1.024.951

Conform Richtlijn 650 worden kosten toegerekend aan de doelstellingen, werving van baten en beheer & administratie.

Toerekening heeft plaatsgevonden op basis van de volgende grondslagen:

- Direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend;
- Niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend op basis van een verdeelsleutel gebaseerd op het aantal fte's per categorie:

Doelstellingen	9,33 fte's
Werving van baten	1,60 fte's
Beheer & Administratie	0,80 fte's
	11,73 fte's inclusief 0,5 fte interim manager F&O

De personeelskosten zijn onder te verdelen in:

	werkelijk 2017	herziene begroting 2017	werkelijk 2016
Salariskosten	597.752	721.505	506.553
Sociale lasten	94.129	125.563	79.410
Pensioenlasten	53.517	82.513	44.318
Overige personeelskosten	90.648	74.354	63.604
	836.047	1.003.935	693.885

Het aantal fte met een dienstverband voor bepaalde of onbepaalde tijd per 31-12-2017 bedraagt: 11,23 fte (13 personen)

*) Onder de doelstelling Diversen zijn opgenomen:

- Afronding van het project Pesticiden in Africa;
- Overzichtsrappport inzake onethische medicijntests;
- Vooronderzoek Human Plastic;
- Start van het programma Aid for Trade.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Wemos te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Wemos te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Wemos per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties, en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wemos zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag (bestaande uit Inleiding tot en met Interne organisatie).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties, en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Regeling Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.
-

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 15 mei 2018

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
G. Visser RA